

1. Pedagogika preteklosti

K. Anne Pyburn, Indiana University, USA

Arheologija služi v podporo političnemu nasilju, potem mora obstajati tudi način, da se temu izogne, in da promovira mirne rešitve političnih konfliktov. Kljub temu

revolucije arheologije je v prepoznavanju drobnih sporov, ki spremljajo izmenjavo znanja in učenje v novih anticolonialnih okvirih.

2. Poučevanje zgodovine umetnosti Majev

Marvin Cohodas, University of British Columbia, Canada

Trideset let učiteljskih izkušenj je avtorju pomagalo prepoznati ključna vprašanja v predstavljanju zgodovine umetnosti Majev. Z upoštevanjem sodobnega političnega okvira je v svoj program poučevanja in konstruiranja preteklosti prišlo vključevati posameznike iz vrst Majev in s tem dvignil kvaliteto in etičnost svojega dela.

3. Dejstvo ali spekulacija? kako lahko feministična perspektiva pomaga študentom razumeti kaj arheologi vedo in zakaj mislijo, da to vedo.

Julia A. Hendon, Gettysburg College, USA

Arheološko izobraževanje javnosti in komuniciranja z njimi, moramo posebej razmišljati o arheološki pedagogiki. Poučevanje arheologije na ravni dodiplomskih študentov bo najbolj uspešno, če se metodološka, teoretska in etična vprašanja izpostavijo kot osrednja vprašanja arheoloških praks. Na podlagi lastnih pedagoških izkušenj, pridobljenih na različnih ameriških akademskih institucijah, elim predstaviti, kako lahko feministično navdihnjeno raziskovanje služi kot pedagoško učinkovit pristop za uvajanje študentov v realne dimenzije raziskovanja, v izrabo različnih vrst pokazateljev in v probleme verificiranja in interpretacije

4. Revolucija bo na televiziji¹: Učenje afriške arheologije in izziv arheologije za javnosti – nekaj primerov iz Južne Afrike²

Alinah Kelo Segobye, Cambridge University, UK

Kljub temu, da je arheologija danes razumljena kot ključni vir za razvoj dediščine v Afriki, je izrazito premalo financirana. Avtorica v svojem prispevku na primerih iz Botswane in

---

¹ To misel sem prevzel iz pesmi Gila Scotta-Herona 'Revolucije ne bo na televiziji' (BMG 1989), in me je dodatno navdihnila v mojem prepričanju o pomembnosti poučevanja afriške arheologije.

² Ta članek je bil pripravljen, ko sem bil gostujoči raziskovalec na Wolfson College v Cambridgeu. Za podporo se zahvaljujem sponzorjem The Smuts Memorial Fund in Wolfson College za podporo. Zahvaljujem se tudi ocenjevalcem tega članka in se jim hvaležen za njihov prispevek. Univerza v Botswani mi je omogočila tudijski dopust za moje raziskave.

ju_ ne Afrike pokazati nekatere glavne izzive in prilo_ nosti za razvoj arheologije za javnosti v Afriki.

5. Pou_ evanje revolucionarne arheologije: Afri_ ki eksperimenti v ustvarjanju zgodovine in upravljanju dediš_ ine

Peter R. Schmidt, University of Florida, USA

Razprava obravnava izku_ nje afri_ kih _ tudentov, ki _ tudirajo upravljanje z dediš_ ino v Tanzaniji in Eritreji. Avtor zagovarja potrebo po prakti_ nih pristopih, ki poudarjajo neodvisno odlo_ anje ter ustvarjanje in rast profesionalne samozavesti v kontekstu zelo hitrega razvoja in politi_ ne negotovosti. Tak_ na perspektiva pou_ evanja izvablja pozitivno reakcijo _ tudentov, ki v njej vidijo prilo_ nost ukvarjati se z arheologijo lastne dediš_ ine na avtonomen na_ in.

6. Naj se verjame obredom: razmislek o razmerju med arheologijo in izobra_ evanjem skozi pogled skupine otrok iz Rio de Janeira, Brazilija

Marcia Bezerra, Catholic University of Goiás (UCG), Brazil

_ lanek poro_ a o raziskavi med brazilskimi osnovno_ olci, ki so bili vpra_ ani o tem, kako vidijo arheologijo, kako njihovo vedenje o preteklosti vpliva na njihovo razumevanje sedanjosti, in kako njihove izku_ nje iz sedanjosti pre_ emajo njihove poglede na preteklost.

7. Mesolore: pou_ evanje kriti_ nega mi_ ljenja

Liza Bakewell and Byron Ellsworth Hamann, Brown University

Avtorja _ lanka sta obenem tudi avtorja Mesoloreja, interaktivnega multidisciplinarnega izobra_ evalnega programa za pou_ evanje _ tudentov sedanjih in preteklih mezoameri_ kih kultur. V _ lanku opisujeta strukturo in namen njune multidisciplinarnosti ter oblike "ve_ glasnega" anga_ maja v arheologiji.

8. Pou_ evanje z namenom: arheologija spola

Bettina Arnold, University of Wisconsin-Milwaukee, USA

_ lanek obravnava razmerje med pou_ evanjem in izra_ anjem politi_ nih stali_ , zlasti pa vlogo feministi_ ne kritike v razvoju arheologije in mesto te kritike v pou_ evanju.

9. _ igav svet in _ igava arheologija? Kolonialna sedanjost in vrnitev politi_ nega.

Yannis Hamilakis, University of Southampton, UK

Avtor ugotavlja vse ve_ jo rast in agresivnost kolonialnega projekta na delu v Iraku in Afganistanu ter katastrofalen neuspeh arheolo_ ke skupnosti Zahoda, da bi ustrezno reagirala v pogojih, v katerih se nahajata obe dr_ avi. Na_ in, kako se poudarja pomen arheologije, ne samo da _ e dodatno legitimira nelegalno in neeti_ no vojno, temve_ reproducira re_ im mo_ i in resnico, ki jo _ eli vojna ustoli_ iti. Avtor poziva WAC k

“decentralizaciji” sveta, kot se ga vidi iz zahodnih metropol, in k omogo_anju da “periferija” sama prevzame iniciativo in vzpostavi nova in alternativna arheolo_ka vpra_anja ter epistemologije.

10. Odkrivanje Vzhodne Evrope: perspektive bodo_ega sodelovanja WAC z Bolgarijo in vzhodnoevropskimi dr_avami.

Tsoni Tsonev, Institute of Archaeology and Museums, Bulgaria

Avtor opozarja na formiranje WAC kot moralne in politi_ne reakcije na re_im apartheida v Ju_ni Afriki in na spremembe v Evropi po padcu berlinskega zidu. Arheologija kot samostojna veda se ne more ve_ skrivati za navideznim objektivizmom. Potreba po prevrednotenju te_avnih nacionalisti_nih preteklosti v ve_ini evropskih dr_av ustvarja imperativ za prevrednotenje povezav med arheologijo in nacisti_nimi ter komunisti_nimi re_imi. Avtor obravnava pokomunisti_no sedanost v Bolgariji in na_ine, kako je arheologija reagirala na komercializacijo upravljanja s kulturno dedi_ino. Posebej izpostavlja podro_ja, pomembna za sodelovanje med WAC in Bolgarijo in drugimi vzhodnoevropskimi dr_avami. Kot najpomembnej_e vidi skupna prizadevanja WAC in arheologov iz Balkana po humaniziranju arheolo_ke vede. V devetdesetih letih prej_njega stoletja je postalo o_itno, da je arheologija skozi “vizualne reprezentacije” veliko prispevala k ohranjanju nacionalisti_ne dr_e, ki je promovirala vojno na Balkanu.

11. Postkolonialna kritika v One World Archaeology: kje je mesto severne Afrike?

Elena A.A. Garcea, Università di Cassino, Italy

Severna Afrika je bila dolgo_asa obravnavana kot podalj_ek ju_ne Evrope. Ko je postalo jasno, da severnoafri_ki arheologi sledijo neevropske razvojne poti, so bili izklju_eni iz teko_ih diskusij in predstavitev. _lanek je postkolonialna kritika, ki izvira iz _tevilnih let terenskega dela v dveh severnoafri_kih arabskih de_elah, Libiji in Sudanu. Avtor _lanek pri_enja z dekonstrukcijo vloge arheologa (kot subjekta in objekta), ki pelje v spolno ozna_ene poglede na sedanost. V nadaljevanju obravnava arheolo_ki pogled na ekonomski razvoj in izrabo virov, na koncu pa predlaga “premestitev” severne Afrike v teko_i arheolo_ki diskusiji, tudi v odnosu do aktualnih dru_benih in politi_nih dogodkov.

Translated by Predrag Novakovi_